

LA BISBAL EXPORTA POP- ROCK

Els artistes de la contracultura mantenien que les idees que mouen el món no sorgeixen dels llibres o les universitats, sinó dels bars i els garatges. A la Bisbal (Baix Empordà) hi ha un garatge ple d'andròmines, amb una sala d'assaig i gravació insonoritzada amb matalassos vells i caixes d'ous, que fa uns 15 anys va esdevenir la incubadora d'una sèrie de músics que s'han fet un lloc a l'escena catalana: Sanjosex, Mazoni o Miquel Abras. L'actual èxit de grups i intèrprets bisbalencs corre paral·lel a la professionalització de la discogràfica BankRobber, impulsada per bisbalencs i plataforma de difusió de força músics de l'Empordà petit.

GERARD BAGUÉ > TEXT
ELI SERRA > FOTOGRAFIA

>> Jaume Pla, Mazoni (a l'esquerra), retorna sovint al garatge del bateria Toni Molina, un espai folrat de caixes d'ous on va néixer una generació de músics bisbalencs.

>> *A dalt, músics i tècnics saluden el públic del Teatre Mundial de la Bisbal després del concert de presentació del darrer disc de Miquel Abras (amb corbata negra). A la dreta, un assaig de l'Escola de Cobla Conrad Saló de la Bisbal.*

Bona part dels músics que han obtingut reconeixement els darrers anys, com Jaume Pla *Mazoni*, Carles Sanjosé *Sanjosex*, o Miquel Abras, van començar a rascar guitarres i gravar maquetes al garatge del carrer Ateneu Pi i Margall de la Bisbal, un espai de la família del també músic i company de generació Toni Molina.

Pla, Sanjosé, Abras i Molina són tots nascuts el 1977 i, arribats a la trentena, mantenen l'amistat i les afinitats musicals que van iniciar d'adolescents, quan van crear una banda anomenada EndeRock. Van gravar una maqueta i el seu gran èxit, circumscrit als cercles juvenils bisbalencs, va ser una cançó composta per Jaume Pla i anomenada *L'amic de les sabates*. «Érem molt surrealistes, gairebé dalinians, però ja no toquem cançons d'aquella època»,

explica Pla. Mentre els grups de la Bisbal de principi dels 90 seguien els camins de l'*ska* o el *heavy*, la colla del garatge de Toni Molina es delia pel pop i el folk. «Molts companys formaven grups per cridar l'atenció o seguir una estètica; nosaltres no, nosaltres des de sempre hem tingut com a únic objectiu la música», explica Pla. Carles Sanjosé recorda que Pla, ja de ben jove, deia que volia ser músic. «Érem bons nens. Vestíem d'una manera senzilla. No érem

transgressors. Fins i tot ho aprovàvem tot a l'escola. Crec que el més important és que nosaltres havíem estudiat música des dels 7 anys. Ens seduïen les bones cançons, no una estètica o un moviment», recorda Sanjosé. Tots aquests músics bisbalencs es reconeixen poc influïts per la música dels 90, però molt marcats per noms mítics i indiscutibles dels seixanta com Bob Dylan, Bob Marley o The Beatles. «Si ens haguéssim deixat endur pel corrent majoritari segurament hauríem fet un grup de *grunge*», ironitza Pla.

Toni Molina, l'amo del garatge, és actualment el bateria de Miquel Abras, tot i que també és integrant del grup bisbalenc The Gruixut's, que acaba de gravar el seu primer àlbum amb un nou segell creat per l'empresa RGB, que gestiona la sala de

Quins factors conflueixen a la Bisbal per generar aquesta allau de músics?

concerts saltenca La Mirona. Aquest grup va guanyar la darrera edició del concurs musical Sona 9; Miquel Abras ho va fer el 2005. Molina, igual que qualsevol altre músic bisbalenc, sempre està disposat a donar un cop de mà a un company i afegir-se eventualment a un concert o una gravació dels altres.

Músics sota les pedres

A la Bisbal hi ha actualment entre 20 i 30 grups musicals en actiu i amb un repertori propi. El disc recopilatori de l'escena bisbalenca, publicat el 2007, en va reunir una vintena. Resulta difícil estar al dia de les formacions i fer-ne una nòmina fidedigna perquè els grups es creen, es modifiquen, hivernen i desapareixen a molta velocitat. D'on surt aquesta afició musical? Quins factors conflueixen a

la Bisbal per generar aquesta allau de músics? La resposta ocurrent i recurrent d'alguns músics bisbalencs és l'avorriment. Diuen que a la Bisbal hi ha tan poques coses a fer i tan minses possibilitats d'esbarjo que no queda altre remei que tancar-se a fer música. Seguint aquest argument, molts pobles gironins podrien competir musicalment amb la Bisbal. El que sí que sembla cert és que a la capital de la ceràmica és relativament fàcil, tal com reconeix Marçal Lladó, de la discogràfica Bankrobber, «trobar molts llocs acollidors on assajar amb calma a qualsevol hora». Una cosa ben diferent i difícil, com a bona part de les comarques gironines, és tocar en directe en un bar.

Als actuals integrants de l'escena bisbalenca els és fàcil retrocedir fins als Komando Moriles, el mític

grup d'*ska* de la Bisbal, per explicar l'origen de l'actual moguda bisbalenca, però els costa més admetre que la cobla hi té també molt a veure. Segurament perquè molts no han pogut comparar l'afició a la música sardanista d'aquest poble, bressol de grans intèrprets i compositors, amb el desert musical d'altres localitats. Hi ha també força músics bisbalencs que combinen la cobla amb la participació en un grup de pop-rock. «Komando Moriles va animar el personal a crear grups i va demostrar que es podia sortir a tocar a fora», reconeix Carles Sanjosé. En molts casos, la música i el rock s'han marmat a casa: el pare de Sanjosé va tocar en un dels primers grups de rock de la Bisbal. Al poble de la ceràmica hi ha també tres escoles musicals, on la canalla pot començar de ben pe-

Hi ha intèrprets que combinen la **cobla** amb un grup de **pop-rock**

>> A dalt, Toni Molina i Jaume Pla recorden que quan es cansaven de tocar sortien al pati del garatge per fer unes cistelles. La música i el joc sempre van anar molt barrejats en la seva etapa de formació. A la dreta, Iolanda Delgado, entusiasta difusora dels grups bisbalencs des de la seva botiga de discos Drac Music, a la plaça Major de la Bisbal.

tita a tocar tota mena d'instruments, a més de molts músics que ofereixen classes particulars. Miquel Abras, per exemple, dóna classes de guitarra a l'Aula Musical. A l'Escola de Cobla Conrad Saló és habitual trobar colles de nens que estudien solfeig i adolescents que aprenen a tocar els instruments de la cobla. I més d'un demostra un sorprenent domini de la tenora.

Natura, lentitud i romanticisme

Mentre que Miquel Abras, que edita amb la discogràfica gironina Música Global, és un explorador dels sentiments de parella, sempre des d'una òptica molt realista i domèstica, Sanjosex i Mazoni canten al paisatge empordanès, a un retorn a la natura i a la vida senzilla com a contrapunt de l'apressada vida de la gran ciutat. «Potser jo parlo de la natura des d'un punt de vista més localista i Pla ho fa des d'una perspectiva més genèrica», opina Sanjosé. Els temes de les cançons marquen una diferenciació de públics. Mentre que Miquel Abras, amb una aposta més comercial per les balades romàntiques, intenta mantenir la flama del fenomen de les fans i té el públic més jove, en molts casos adolescent, Sanjosex re-

coneix que el seu públic sol tenir uns 40 anys. Pla té uns seguidors més heterogenis.

Ni Sanjosé ni Pla es consideren poetes, i quan es parla de la senzillesa de les seves lletres es posen una mica a la defensiva. Asseguren que escriuen al servei de la cançó. Una lletra aparentment senzilla i diàfana, com la de Jaume Pla que explica que se li moren les plantes perquè s'oblida de regar-les, «guanya patetisme i profunditat» amb la manera de cantar-la, segons Sanjosé. Tampoc, hi afegeixen, no és el mateix el *hit* de Paulina Rubio *Ni una sola paraula* en la veu vellutada de Roger Mas. És evident que perd *sex appeal* i ritme, però guanya emotivitat i calidesa.

Profetes a la seva terra

La botiga de discos Drac Music, a la plaça Major del poble, és un dels centres d'irradiació dels músics bisbalencs. Iolanda Delgado, la mestressa del local des de fa deu anys, afirma amb orgull que figuren al segon lloc del rànquing mundial de venda de discos de la discogràfica Bankrobber, després de la FNAC de Barcelona. «Sempre hi ha hagut molt interès en el que es feia aquí, i quan no hi havia discos es venien maquetes», recorda Delgado. La propietària de Drac Music admet que això de vendre discos potser serà aviat un anacronisme. Les descàrregues d'Internet i els concerts en directe semblen el futur de la música. No obstant això, les vendes de Drac Music encara aguanten, sobretot pel que fa al mercat local: «Hi ha molta gent que té les cançons gravades o baixades d'Internet, però com que s'estimen els músics del seu poble compren el CD per solidaritat. Fins i tot n'hi ha que en compren per regalar-los i descobrir-los als amics». A l'aparador de Drac Music hi ha un cartell que anuncia la venda d'entrades del

No troben normal que pel sol fet de **cantar en català no puguin anar a tocar a Valladolid**

Bankrobber: «Avui tornem a la Bisbal»

Era l'any 2007 quan, des de Bankrobber, vam coordinar un projecte que ens feia especial il·lusió: un CD que recollís tota l'escena musical de la Bisbal. Aviat vam descobrir que era tan diversa com àmplia: a la Bisbal hi havia, en aquell moment, una vintena de grups amb cançons pròpies, que aviat és dit. Si fem l'estadística, comptant que estem a la ratlla dels 10.000 habitants, toquem a un grup per cada 500 habitants. La mitjana és envejable.

No és nova la idea que la Bisbal és un important bullidor de grups. Des de fa uns anys, diverses bandes han exportat la música que es fa a casa nostra, començant pels Komando Moriles i acabant per la generació que actualment capitanegen –amb permís de Miquel Abras, que juga en una altra lliga– Mazoni i Sanjosex. Tots dos són punta de llança de la presència bisbalenca al panorama musical català i artistes emblemàtics de l'escuderia Bankrobber.

I és que des de bon començament, per allò dels orígens i de la identitat, el nom de Bankrobber ha anat inevitablement lligat a la Bisbal d'Empordà. És curiós, si tenim en compte que totes les nostres operacions es fan des del barri de Gràcia, a Barcelona. Però el punt de referència de la gran majoria d'involucrats en aquesta història és a l'Empordà petit. I aquesta denominació d'origen la porten els grups i el segell, la reconeix la premsa i l'acull amb calidesa el públic. És un segell d'identitat que ens afalaga i del qual ens sentim orgullosos. Una anècdota: quan Mazoni va actuar al festival South By Southwest, a Texas, tot el material del festival indicava clarament que el grup provenia de la Bisbal d'Empordà. I veure-

ho escrit en una acreditació plastificada a 10.000 quilòmetres de distància et fa una il·lusió especial.

Per aquest mateix motiu, estem encantats que la feina que hem fet des de 2002 a Bankrobber hagi servit per resituar la Bisbal en el mapa musical. No hem estat sols en aquesta tasca: artistes com Miquel Abras i The Gruixut's han buscat públics més amplis, els Delighters han fet feina en l'escena *ska*... I a nosaltres ens ha agradat nedar en les aigües inquietes de l'escena del pop independent, on la crítica ha acollit generalment bé les nostres propostes. Hem tingut la sort de viure de prop l'eclosió d'un nou moviment, a cavall entre l'escena *indie* i l'escena catalana, on Mazoni i Sanjosex comparteixen espai amb altres artistes interessants com Mishima, Roger Mas, Refree o Antònia Font, a més d'altres valors de l'escuderia Bankrobber com Guillamino o Le Petit Ramon.

Però més enllà de les etiquetes, a Bankrobber ens mou l'amor per la música, que per sort es basa en una matèria primera inesgotable: il·lusions, creativitat i esforç. Com a segell, apostem per un model de proximitat. Treballem amb un petit nucli d'artistes a tots els nivells i partint d'un tracte personal. Això implica un alt compromís amb l'artista, que troba en una sola figura la discogràfica, l'editorial i el *management*. Treballem conjuntament per tal que cada cançó, cada disc o cada concert arribi en les millors condicions a totes les orelles.

Ara, sis anys després de començar l'aventura, podem dir que els nostres artistes tenen un públic fidel i que cada cop són més les persones que es dei-

concert de presentació del nou disc de Miquel Abras al Teatre Mundial.

L'èxit dels grups bisbalencs també és indissociable de la creació de l'emissora de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió iCat FM, que va adoptar com a *jingle* promocional la cançó *No tinc temps*, de Mazoni. És una prova evident de la necessitat urgent de plataformes pròpies de difusió per als creadors en llengua catalana. I això sense oblidar el suport, més comprensible, de la ràdio bisbalenca.

Guanyar-se la vida en el món de la música és, per a aquests creadors, gairebé una utopia. Sanjosex treballa com a arquitecte. Això li permet no haver de dependre de la música, ser més lliure a l'hora de plantejar els seus discos i concerts i, en definitiva, prendre-s'ho tot amb molta més calma. Pla, en canvi, admet que viu de la música, però ha de fer de productor, donar classes i a vegades treballar com a tècnic. La seva feina sorgeix a tres mesos vista

però ja s'hi ha acostumat i, de moment, se'n surt.

La curta escala a l'èxit

Al pati del garatge de Toni Molina hi ha una surrealista escala d'obra que porta al no-res. ¿Podria ser una metàfora de la petitesa del mercat català? ¿Del curt recorregut que tenen per davant els intèrprets en llengua catalana? Els bisbalencs són molt conscients de la mesura domèstica del panorama musical català. Tots

iCat FM va escollir com a *jingle* promocional de l'emissora la cançó *No tinc temps*, de Mazoni

xen encuriosir per la seva música. Estem contents d'haver ajudat Guillamino a tocar a Xile i al Japó, que Mazoni representés el Primavera Sound a Austin, que El Chico con la Espina en el Costado giri per arreu d'Espanya, que la premsa destaquí els nostres discos i cançons entre el millor de l'any, etcètera i

etcètera. Han passat i passaran moltes coses. Però quan arriba el cap de setmana, pleguem veles i fem com Sanjosex: «Avui me'n torno a la Bisbal».

Marçal Lladó és periodista i creador de la discogràfica Bankrobber.

s'han fet un fart de tocar per quatre duros, a vegades a canvi d'un percentatge de la recaptació de la barra. Ara ja no ho fan.

«La música està mal vista i maltractada», opina Sanjosé. Jaume Pla diu que TV3 no es mulla gaire a l'hora de promocionar nous grups musicals i ho deixa tot per al Canal 33, que és més minoritari. «Una manera de potenciar el circuit de sales seria oferir els concerts a les 8 del vespre, perquè ara tot es fa molt tard», diu Sanjosé.

>> Carles Sanjosé (amb guitarra clàssica) assaja un cop a la setmana en un local de Barcelona amb els músics que l'acompanyen a les actuacions en directe.

Toni Molina està convençut que el pop-rock català, que havia sortit de mare, va tornar a lloc a partir del concert de Sant Jordi del 1991. «El "rock català" era un fenomen inflat, sobredimensionat; ara és més real i ens dóna idea de la mesura real del mercat on ens movem», adverteix el bateria.

Els líders de l'escena bisbalenca asseguren que canten en català amb tota naturalitat. No hi veuen una forma de fer política o una càr-

rega reivindicativa. No voleien estrelades als seus concerts i no els agradaria veure-n'hi. El que ja no troben tan normal és que pel sol fet de cantar en català no puguin anar a tocar a Valladolid. Però a la pràctica sembla que és així. El cas d'Antònia Font, que comença a obrir-se al mercat espanyol cantant en català, no els val perquè, segons diuen, els espanyols els consideren mallorquins i no pas catalans. «Espanya té una concepció uniformitzadora castellana i això no es pot canviar així com així», lamenta Sanjosé.

Els grans grups mediàtics espanyols, i també alguns de catalans, practiquen un silenci sistemàtic sobre els grups que canten en català. Fa uns mesos van entrevistar Marc Parrot a l'edició estatal del diari *El País* amb motiu d'haver donat una classe a l'escola de música de Liverpool, fundada per Paul McCartney, però li preguntaven això: «Vender discos es complicado y, encima, usted va y canta en catalán. ¿Por qué?». Quan Parrot contestava que ho feia per llibertat i coherència, l'entrevistador insistia: «Pero es que a lo mejor

no vende más de 600 ejemplares...». L'entrevista resulta simptomàtica de les barreres infranquejables que Espanya aixeca als intèrprets catalans.

Gerard Bagué és periodista.

PER SABER-NE MÉS

- > www.bankrobber.net
- > www.sanjosex.com
- > www.mazoni.net
- > www.miquelabras.com

Els dos únics *heavies* de la Bisbal

Francisco Larrosa, de 15 anys, llueix un jersei d'Iron Maiden i rep classes de baix de Miquel Abras a l'Aula Musical. Diu que s'ha decidit a aprendre a tocar per divertir-se. No connecta amb cap de les formacions bisbalenques més conegudes i assegura que el seu grup preferit, sembla que ja desaparegut, es deia Egora. El seu professor habitual avui no ha pogut venir perquè està en plena gira promocional del seu nou disc. El substitueix Jordi Alcalà, un jove músic bisbalenc de

19 anys que estudia al Taller de Músics de Barcelona. Hi ha només quatre anys de diferència entre professor i alumne. Quan se li pregunta per l'escena bisbalenca es limita a observar que ell es troba «en un altre món». Tot i que li agrada tota mena de música, sent debilitat pel *heavy metal*. Si se li fa notar que a la Bisbal no sembla que hi hagi gaires *heavies*, ho reconeix de seguida amb una certa amargor: «Jo i un amic som els únics *heavy metal* del poble.»

>> **Jordi Alcalà, de 19 anys, al fons de la imatge, ensenya a Francisco Larrosa, de 15, a tocar el baix a l'Aula Musical de La Bisbal.**